

Людмила Майборода,
науковий співробітник лабораторії
дистанційного професійного навчання Інституту
професійно-технічної освіти НАПН України

МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ДИСТАНЦІЙНОГО ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ У ТЕОРЕТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ

У сучасній системі професійної (професійно-технічної) освіти України використання елементів дистанційного навчання у підготовці кваліфікованих робітників набуває популярності, завдяки інформаційним технологіям та ресурсам мережі Інтернет. Найбільш ефективними дистанційними технологіями, на наш погляд, є електронні системи які розроблені спеціально для дистанційного навчання та забезпечують інтерактивну взаємодію педагога з учнями. Зокрема, однією з таких систем є платформа Moodle. Вона має широкий спектр можливостей для повноцінної підтримки процесу навчання, а також різноманітні способи подання навчального матеріалу, перевірки знань і контролю успішності.

Організацію дистанційного професійного навчання у теоретичній підготовці кваліфікованих робітників на базі платформи Moodle можна поділити на декілька етапів: підготовчий і основний. На підготовчому етапі педагог професійного навчання створює і наповнює електронний курс логічно структурованим навчальним контентом, що відповідає дидактичним принципам навчання. На другому етапі – основному, здійснюється організація навчальної діяльності учнів, у відповідності до навчальних планів і програм, поточне коригування навчального матеріалу дистанційного курсу, його структури тощо.

Структуру електронного курсу педагог професійного навчання обирає самостійно, враховуючи особливості навчальної дисципліни. Наприклад, він може складатись з розділів та підрозділів, умовно поділено на потемні та/або поурочні папки навчальної програми. Вміст курсу, відповідно і його розділів, створюється шляхом додавання ресурсів, елементів та навчальних модулів які існують у системі Moodle. Отже, на етапі пізнання, вивчення нового матеріалу, можуть використовуватися різні методи, підходи і засоби навчання: лекції, семінари, самостійна пізнавальна або пошукова діяльність, моделювання проблемних ситуацій тощо. В системі Moodle, у даному випадку, можна використати навчальні модулі «Лекція» (Урок), «Семінар», «Гіперпосилання» якщо матеріал складається з системи гіперпосилань (рис. 1).

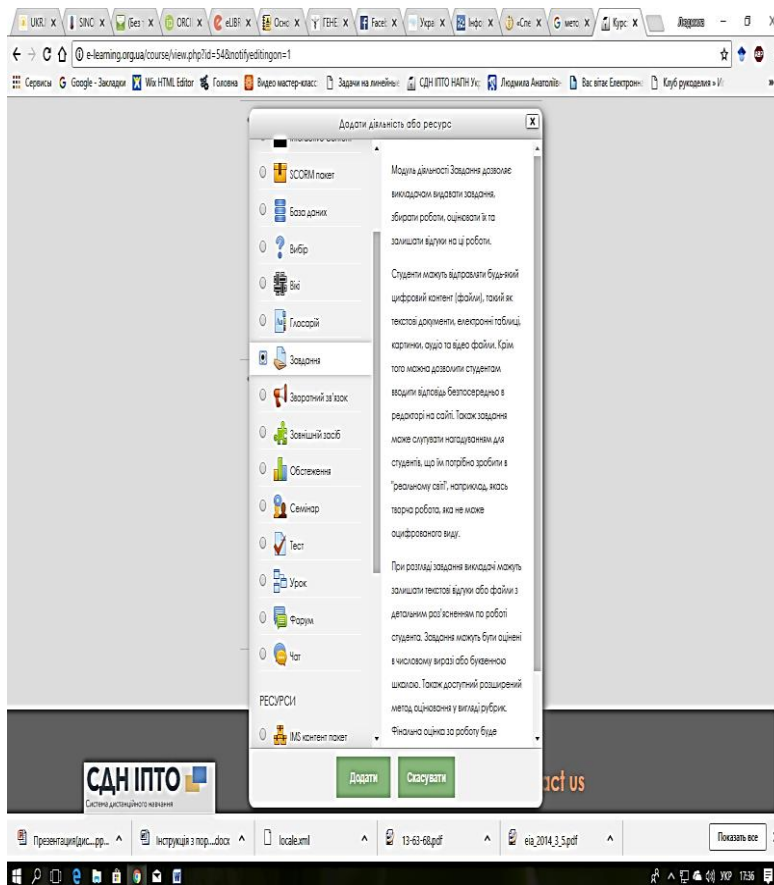

Рис. 1. Навчальні моделі середовища Moodle

Завдяки навчальним елементам: «Завдання», «Опитування», «Тест», в системі Moodle, можна реалізувати перевірку сприйняття та засвоєння учнями нових знань, проміжне або контрольне опитування. У формуванні професійних знань, умінь і навичок відіграють лабораторно-практичні роботи. Розробка віртуальних лабораторій (імітаційних моделей, тренажерів тощо) в умовах професійного (професійно-технічного) навчального закладу фінансово затратна, довготривала, кропітка і вимагає від педагога професійного навчання відповідних знань і підготовки. Для окремих професій, створення віртуальних лабораторій, практично є неможливим. Завдяки навчальному модулю «Завдання», в системі Moodle, можна реалізувати виконання дистанційних лабораторно-практичних робіт, виконання яких не потребує фізичного використання спеціального лабораторного або виробничого обладнання. Даний модуль дозволяє педагогу видавати завдання учням, збирати роботи, оцінювати їх та залишати відгуки. Виконане завдання учні можуть відправити будь-яким електронним контентом: написати текст відповіді, або завантажити файл (текстовий документ, електронні таблиці, картинки, аудіо та відео файли, тощо).

Організацію групових форм навчання, таких як: конференції, семінари, консультування тощо, в системі Moodle, можна здійснити завдяки навчальних модулів «Форум», «Чат», «Семінар», «Вікі», що дозволяє спілкуватись один з одним, обмінюватися думками тощо. При використанні таких форма навчання учнів можна оцінювати, наприклад, за такими

критеріями: рівень активності в дискусії (кількість виступів), вміння відповідати або задавати питання, інформованості, вміння точно використовувати терміни і поняття з теми, що вивчається, вміння виділяти головну думку тощо.

Отже, педагог професійного навчання розробляючи електронний курс і використовуючи елементи дистанційного навчання має: визначити логіку структури і змісту електронного контенту; спланувати діяльність учнів, й відповідно, обрати необхідні форми і методи навчання (пізнання); визначити зміст і вміст практичних робіт (методичні рекомендації, аудіо-, відео- файли, таблиці, схеми, рисунки, тощо) та в якій формі учні мають представляти результати своєї діяльності.

Сергій Охременко,

аспірант Інституту професійно-технічної освіти
НАПН України

ОНЛАЙН УПРАВЛІННЯ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Система забезпечення якості в закладах освіти, згідно із Законом України «Про освіту» [1], може включати, окрім стратегії та процедур забезпечення якості освіти й академічної доброчесності, критеріїв, правил і процедур оцінювання тих, хто навчається та навчає і керує ще і *інформаційні системи* для ефективного управління закладом освіти. Ефективне управління закладом – ефективне використання його ресурсів (людських, матеріальних, інформаційних, людських та їх часу) для досягнення мети – високої якості професійної компетентності (ПК) тих, хто навчається та навчає. Формування та розвиток ПК можливі в інклюзивному освітньому середовищі, котре враховує потреби і можливості кожного та створює умови для індивідуального, самостійного й безперервного навчання. Поширені в освіті технології управління орієнтовані на керування колективами, а не особами. Тому заклади та центри професійно технічної освіти не мають відповідних інформаційних систем для ефективного персоніфікованого управління освітнім процесом та закладом освіти.

Таким чином, виникає суперечність між необхідністю використання інформаційних систем для персоніфікованого управління освітнім процесом і закладом освіти та відсутністю необхідних технологій і засобів. Все це і зумовлює мету дослідження – створення відповідних інформаційних систем управління персоніфікованим процесом та закладом освіти.

Бізнес нині має інформаційні системи для ефективного управління. Мова йде про веб- та онлайн технології залучення й обслуговування великої кількості клієнтів, тобто управління взаємовідносинами з клієнтами – програми класу CRM (Customer Relationship Management – управління